

40 din., četrt leta 40 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
rafi ali oznanila se računa po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Upravištvu sprejema naročnino, inserata
in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravištvu je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopis se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so pošline prosta.
Telefon interurban št. 113.

Potek fantovskih dni v Mariboru.

Prvi dan 22. avgusta.

Predpoldan.

S fantovskimi dnevi se je danes začelo nadaljevanje zgodovinsko pomembnih mladinskih dni v Mariboru. Prvi dan, ki je določen zborovanju učiteljstva, akademikov in dijaštva, se je pričel s slovesno sv. mašo, katero je daroval v stolnici dekan dr. Tomažič.

Zborovanje učiteljstva in dijaštva.

Ob 9. uri je učiteljstvo, akademiki in dijaštvo napolnilo dvorano Gospodarske banke in g. profesor Ivan Prijatelj je otvoril zborovanje v imenu pripravljalnega odbora za mladinske dneve. V imenu dijaškega pripravljalnega odbora je zborovalce pozdravil g. bogoslovec Meško. Za predsednika zborovanja je bil na to izvoljen g. bogoslovec Canjkar, za podpredsednika g. učitelj Babšek, akademik Zdenko Verstovšek in učiteljica gđe. Gulinova, za zapisničarja pa abit. Bohanc. Predsednik je v svojem nagovoru omenil, da se naš veliki voditelj slovenske mladine g. minister dr. Korošec ne more udeležiti zborovanja. Njegovo predavanje radi tega odpade. Podal je besedo č. g. vseučiliščnemu profesorju dr. M. Slaviču, ki je v svojem krasno zasnovanem govoru o izobrazbi inteligenčnega naraščaja izvajal:

Materialne in intelektualne kulture modernemu inteligentu ne manjka. Ni pa prave dušne in srčne kulture, ki bi bila v skladu z zadnjim namenom človeškega življenja. V tem oziru stoji moderna inteligenca pod slabim vplivom zapadne kulture, kateri prerokuje Oswald Spengler propad (Der Untergang des Abendlandes). Temu propadu gre tudi naša moderna inteligenca nasproti, ako ne pridejo celo nove, poduševaljajoče sile iz nove generacije. Te sile izhajajo iz večine novih resnic krščanstva. Krščanska kultura mora premagati moderno poganstvo, ali pa bo barbarstvo naše krščanske takozvane civilizacije pregnalo krščansko kulturo, ki se mora zateči nazaj v orient, od koder je prišla. Orient že daje nauke zapadu po Indijcih Soodhu Suidar Snigh in Rabindranathu Tagore.

Naša slovenska kultura je na meji med zapadom in vzhodom. Slabemu vplivu zapadne kulture se moramo upreti, če nečemo, da z zapadno kulturo tone tudi naša in tone tudi naš narod. Proti pesimistični materializaciji zapadne kulture moramo visoko dvigniti kršč. idealizem. Ne smemo se orientirati na praživali, ampak na Boga-človeka.

Kot mejaši vzhodne kulture pa se oplajamo z dobrimi lastnostmi vzhodne kulture, ki so še sveže, brez slabega vpliva iz zapada, zlasti z rusko kulturo, z deli Solovjeva, Dostojevskega itd.

Ex oriente lux. Iz vzhoda prihaja luč tudi v tem slučaju, od vzhodnih mislecev, iz nepokvarjenih vzhodnih kultur, zlasti pa od Kristusa, ki je prava »luč iz vzhoda«.

G. predavatelj je žel za svoja izvajanja navdušeno odobravanje. Debata, na katero je pozival navzoče predsednik, se ni razvila, ker je govornik svojo temo tako temeljito obdelal, da bi bilo vsako debatiranje odveč ter bi le pokvarilo ugodni vtis njegovega govora.

Po predavanju g. dr. Slaviča je pozdravil zborovanje v imenu Slovenske dijaške zveze g. bogoslovec Fajdiga, v imenu akademske zveze pa akademik Stanko Gogol.

Sklenilo se je za tem brzojavno pozdraviti prevz. g. škofa Jegliča, g. ministra dr. Korošca, Jugoslovansko orlovsko zvezo, Orlovsko podzvezo v Ljubljani, Jugoslovansko katoliško dijaško Ligo v Zagrebu, Dijački Savez v Beogradu, Dijaško zvezo v Ljubljani, Slomškovo zvezo v Ljubljani, Prosvetni zvezi v Mariboru in v Ljubljani, mariborskega škofa prevz. g. dr. Karlina je pozdravila osebno deputacija zborovalcev.

Po prečitavanju brzojavk je navdušeno pozdravljen prevzel besedo znanj organizator naše mladine č. g. profesor dr. Jeraj. Predaval je o romantični ideji orlovstva. Orlovstvo je modern predstavitelj romantičnega viteštva srednjega veka. Njegova naloga je obnoviti na vseh poljih, na verskem, kulturnem, državnem in umetniškem polju kulturo romantičnega idealizma. Podrobno je podal smernice orlovstva v dosego teh ciljev.

Njegova temeljita izvajanja so bila sprejeta z velikim navdušenjem in odobravanjem. S tem je bilo dopoldansko zborovanje končano.

Popoldan

se je začelo zborovanje ob 2. uri. Kot prvi je govoril g. profesor Capuder o programu orlovske mladine.

Program slovenske mladine mora označiti točko, ki naj bo glavna osnova programa. V današnjih razmerah je največje pomoči potrebna družina. Ona je osnovna celica družbe, države, naroda. Mladina naj udeležuje v družini. Dr. Krek je kot najvažnejšo nalogo akademske mladine označil vzgojo za družino. Pj

delu za družbo, narod, državo naj nam bodo vodilne ideje in vzgled delovanje dr. Mahnič, dr. Kreka, Strossmajerja. V šoli naj nam daje nauke A. M. Slomšek.

Njegova izvajanja so zborovalci sprejeli z navdušenim odobravanjem.

Za tem je povzel besedo vseučilišni profesor č. g. dr. Lukman. Govoril je o humanističnem in realističnem prosvetnem idealu.

V uvodu omenja govornik, da se je po vojni tako pri nas kot drugod razvnela borba za realistično izobrazbo na račun humanistične. Po pojasnilu, kaj da je izobrazba, naglašja, da je nezdrav pojav, ako se hoče uveljaviti zahteva zgolj realistične izobrazbe in izpodrinuti humanistična. Realistična izobrazba zasleduje praktične cilje in je sama po sebi enostranska. Humanistična izobrazba služi pred vsem idealnim ciljem; hoče izoblikovati človeka in popolnega človeka, ki se zaveda, da je za resnični kulturni razvoj poleg materialne komponente potrebna religiozno-etična in estetična kultura. Humanistična izobrazba temelji na prepričanju o kontinuiteti kulture od Grkov in Rimljanov preko srednjega veka do današnjih dni. Grki so postavili izobrazbeni ideal, ki je z naravnega stališča lep. Krščanstvo, ki je postavilo nov življenski ideal, je v dobi od drugega stoletja povzelo, kar so Grki in Rimljani ustvarili lepega in dobrega, ter dalo kulturi novo smer. Govornik poda zgodovinski pregled o upoštevanju poganstva in krščanske antike v raznih dobah. Opozarja, da je za umevanje poznejših časov iti nazaj do grške in rimske kulture. Omenja dalje mnogotere pobude, ki jih prinaša študij antike. Zaključuje, da humanistična izobrazba utrjuje primat duha in v njem je njena nujnost in njen pomen.

Po govoru č. g. dr. Lukmana je pozdravil v prisrčnih besedah zborovalce g. Rudolf Wagner, zastopnik Slomškove zveze iz Ljubljane.

Kot tretji govornik je nastopil g. profesor Ivan Prijatelj. V svojem referatu »Ljudska šola« je naglasil dve točki — versko-državno in literarno vzgojo v ljudski šoli.

Povdaril je zahtevo nas kristjanov, da bodi ljudsko-šolska vzgoja versko-nravna, da naj podučujejo verouk v vseh šolah duhovniki, ker ti so najbolj za to sposobni. Povdaril je krščansko načelo, da je vsaka avtoriteta od Boga, ki je najvišja avtoriteta in zato, kdor podkopava tla najvišji avtoritete — Bogu, spodkopava tudi pravo podlago državne avtoritete.

V drugem delu referata nam je podal velik pomen literarne vzgoje, ki se naj začne že v ljudski šoli in podal nam je tudi navodila, po katerih naj bi se ta vzgoja dosegla.

Prihod škofa dr. Jegliča.

Med govorom prof. Prijatelja se je nenadoma pojavil v dvorani sivolasi ljubljanski vladika, dr. Jeglič. Zborovalci so ga naravnost viharno pozdravili. Škof je z zanimanjem poslušal debato, ki se je razvila po referatu prof. Prijatelja o orlovskem in sokolskem vplivu na vzgojo v šoli v katero so posegli dr. Jeraj, dr. Capuder, prof. Prijatelj in učitelj Babšek.

Predsednik dijaškega pripravljalnega odbora bogoslovec Meško je za tem prečital resolucijo, katero so zborovalci soglasno sprejeli. Resolucije so izdelane večinoma na podlagi referatov, samo glede referata č. g. prof. Lukmana je omenil, da je bilo dijakom nemogoče skleniti kako resolucijo, ker je snov referata vsekakor pretežka. Gospod profesor je nato obljubil, da bo izdelal sam resolucijo, ker humanistične gimnazije moramo na vsak način ohraniti.

Končno je pozdravil zborovanje z iskrenimi besedami dr. Jeglič. Opominjal je navzoče dijaštvo in učitelje, da se morajo držati sklepov izraženih v resolucijah. — Omenjal je Velehradski kongres ter končno naglašal potrebo skupnosti med hrvatskim in slovenskim Orlom. Navdušeno odobravanje zborovalcev je pričalo, da so jim besede sivolasega vladike segle do srca. Za tem je predsednik zborovanje zaključil.

Drugi dan — sobota.

Predpoldne.

V soboto zjutraj so se pripeljali fantje z vlaki, na vozovih in prišli tudi peš v Maribor od vseh strani. — Zbralo se jih je toliko, da je moral pripravljalni odbor pripraviti veliko več prenočišč nego jih je bilo določenih prvotno in v naprej. Mladinski dan v soboto se je začel s sv. mašo v stolnici. Po končani službi božji so se začela zborovanja v Götzovi dvorani.

Zborovanje versko-obnovitvenega odseka.

Proti pričakovanju se je v soboto zbralo v Mariboru toliko fantov, da se je moralo dopoldansko zborovanje premestiti iz dvorane v Gospodarski banki, kjer bi se

moralo prvotno vršiti, v veliko dvorano pri Götzu. Naši fantje in možje so do zadnjega kotička napolnili veliko dvorano in računati je, da se je dopoldanskega zborovanja udeležilo nad 2000 fantov in mož.

Zborovanje je otvoril v imenu pripravljalnega odbora g. profesor J. Prijatelj, ki je v svojem nagovoru pozdravil vse zborovalce, pred vsem preč. g. kanonike, zastop. obč. sveta dr. Leskovarja, dekana teološke fakultete v Ljubljani in predsednika V. katoliškega shoda vseuč. profesorja č. g. dr. Slaviča, odposlanca Orlovske podzveze itd., nato pa pozval navzoče, da zapojejo pesem naše mladine — orlovsko himno. Pod vodstvom bogoslovca Ulaga je zadonela po dvorani veličastna himna, katero so peli vsi zborovalci stoje. Ta trenutek je bil tako veličasten in ginljiv, da bo ostal še dolgo časa zborovalcem v spominu.

Prihod obeh škofov.

Med govorom načelnika versko-obnovitvenega odseka, g. prof. Bogoviča sta se nenadoma pojavila na odru naš prevz. vladika dr. Andrej Karlin in njegov gost, prevz. g. škof dr. Jeglič, ki se je že v petek udeležil dijaškega zborovanja. Navdušeni živijo-klici in frenetično ploskanje ju je pozdravilo. Ko se je navdušenje nekoliko poleglo, je pozdravil svoje štajerske fante njihov pastir dr. Karlin. V svojem pozdravu je izražal veselje, da so se v tako velikem številu odzvali njegovemu povabilu. Njegova najiskrenejša želja je, da bi mladinski dnevi obrodili mnogo zlatih sadov. Na mladini leži naša bodočnost, njo moramo vzgojiti, da bo nasledila nas ter naše delo nadaljevala do spopolnitve. Prisrčno je pozdravil svojega gosta dr. Jegliča. (Viharano ploskanje in pozdravljanje). Zalibog, da se mladinskih dni ne more udeležiti še tretji slovenski škof, dr. Srebrnič.

Dr. Karlinu se je odzval prof. Prijatelj ter se v imenu zborovalcev zahvalil za pozdrav, nato pa ga zaprosil za apostolski blagoslov. Na kolenih so naši fantje sprejeli blagoslov svojega škofa.

Po teh pozdravih se je pričelo pravo zborovanje. Uvodoma je g. prof. Bogovič opominjal fante na disciplinirano obnašanje ter jih pozval, da naj posnemajo vzgled deklet, ki so na svojem mladinskem dnevu tudi pridno napolnjevale cerkve, ne samo zborovalne dvorane. Nato je podal besedo prvemu govorniku g. dr. Leskovarju.

V svojem referatu o »versko-obnovitvenem gibanju mladine« je dr. Leskovar naglašal potrebo tega gibanja. Že zgodovina nam dokazuje, da je človeštvo mnogokrat odpadlo od Boga; temu odpadu pa je sledila vedno kazen. V polpreteklem in sedanjem času smo takemu odpadu sami priča. Brezboštvo in napredovanje v znanostih je zadnje čase rodilo velekapijalizem, ki si je zaslužil človeštvo. Od velekapijalizma zasluženo delavstvo je iskalo pomoči, ter jo menilo najti v socializmu kojega so voditelji postavili na isti podlago kot velekapijal, na brezbožnost. In tako je prišlo, da je podlaga kapitalizmu lakomnost, socializmu pa sovraštvo in zavist. Te poizkuse je človeštvo krvavo plačalo s svetovno vojno. Med to strašno vojno je nastalo novo gibanje, ki se je pričelo najprej v Franciji in kojega cilj je verska obnovitev človeštva. V vseh državah to gibanje čimdalje bolj napreduje. Tudi nam Slovencem je treba take preobnove, najti moramo pot nazaj k Kristusu. Ne smemo se ustrašiti mnenja, ki ga razširjajo nasprotniki, češ, da smo nazadnjaški. Ravno sv. Cerkev je dokazala, da je bila vedno na čelu vsega naprednega gibanja. Naše geslo mora biti: Biti krščanskih načel in jih udeleževati v vsakdanjem življenju, bodi Slovencem ponos!

Njegova izvajanja so poslušalci sprejeli z navdušenim ploskanjem. Za tem je govoril o »versko-nravni obnovi posameznikov« naš znanj organizator mladine, šentiljski župnik č. g. Evald Vračko. V temperatnem in sijajno zasnovanem govoru je opozarjal, da nimamo značajev, kot jih zahteva sedanja doba. Vzgojiti take značaje nam je prva dolžnost. Navedel je pota, po katerih mora iti vzgoja v naših mladinskih društvih, da bo dosegla svoj cilj — vzgojitev katoliškega značaja, katerega znak je živo versko prepričanje in notranja izobrazba. Mlad. organ. morajo biti nadaljevanje mlad. niške organizacije morajo biti nadaljevanje mladinske verske šole. Ideal verskega fanta mora biti — postati vitez sv. katoliške cerkve. Navajal je razna vzgojna sredstva za krepitev značaja kot štedljivost, telovadbo, molitev, zgledi svetnikov, posebno pa še sv. spoved. Potreba je izkoreniniti surovost, pobijati kletev, najostrejši boj je treba napovedati alkoholu. V fantih je treba vzbuditi spoštovanje do žene in navajati jih k resnicoljubnosti. Zlasti je povdarjal važnost seksualnega vprašanja in vpliv, ki ga voditelj v tem oziru obrne v prid fantov. Končno je povdarjal, da mora biti ideal vsakega fanta Kristus. Ravno radi tega, ker se ne naslanjajo na Kristusa, so nasprotno organizacije brezmočne.

Po njegovem govoru, ki je vzbudil pravi vihar odobravanja, se je razvnela živahna debata, v katero so posegli celo pripravi kmetski fantje, dokaz, kako živo so zasledovali predavanje in kako kritično znajo naši fantje presojati važna vprašanja, ki se jih tičejo. Povdarjala se je v debati potreba fantovskih duhovnih vaj, zlasti, da bi se zgradil poseben dom za te vaje, kot ga imajo v Ljubljani. Prevz. g. škof Karlin je radosten obljubil svojo pomoč. Dr. Capuder je omenjal zločine, ki jih v zadnjem času vrše gotove organizacije pod krinko narodnosti.

Tretji referat »verski prerod družbe« je imel č. g. Mirt, ravnatelj dijaškega Semenišča. Opozarjal je, da tvori doba verske obnove mejnik nove dobe. Samo povdarjanje verskih načel še ne zadošča za versko obnovo, potrebno je tudi versko življenje.

Družina mora postati podlaga verskega preroda. Opozarjal je na škodljivost alkohola, ker je največji sovražnik notranje verske obnove, nadatje na javno pohujšanje, ki se vedno bolj širi. Končal je z besedami dr. Korošca — rušiti in graditi, rušiti staro in slabo, graditi pa novo in dobro — to mora biti naloga slovenske mladine.

K besedi se je oglasil g. svetnik dr. Kalan, vodja sv. vojske, ki je omenil težave, s katerimi se bori pri nas protialkoholno gibanje. Povabil je štajerske fante na Marijanski shod, ki se vrši v Ljubljani. Po njegovih izvajanjih so se zopet oglasili fantje, ki so predlagali razna sredstva v boju proti alkoholu.

Končno je govoril č. g. pater Pavel Potočnik o »dobrodelnosti in misijonstvu. Z njegovim referatom je bilo predpoldansko zborovanje okrog pol 13. ure končano in predsednik ga je zaključil.

Popoldne.

Zborovanje prosvetnega odseka.

Popoldne so zborovalci zopet napolnili Götzovo dvorano. Ob 14. uri je načelnik odseka č. g. dr. Jeraj otvoril zborovanje ter podal besedo agilnemu delavcu na polju prosvete, g. J. Stabeju.

G. Stabej je v referatu »prosvetna sredstva« posebno omenjal dve najvažnejši — knjižnico in oder. — Dobro urejena knjižnica z narodu primernimi knjigami in izobraženimi knjižničarji je ena najvažnejših činiteljev prosvete med ljudstvom. Drugo važno prosvetno sredstvo je ljudski oder, ki naj bi gojili predvsem ljudsko dramatiko; ljudsko gledališče naj išče zvezo s celokupnim narodom, z vsemi njegovimi stremljenji, njegovo vero, umenostjo in se bavi z vsemi problemi, ki ga pretresajo. Med ljudstvom se naj goji umetna in narodna pesem. Naglašal je potrebo izdanja narodnih legend in pravljic ter omenil enostranost sedanjih literarnih in umetniških struj.

Po predavanju je prišlo do debate, v kateri je učitelj Hartman naglašal potrebo knjižničarskih tečajev, č. g. župnik Gomilšek pa je izrazil željo po dobrih igrah, vzetih iz narodnega življenja.

O »osebnosti prosvetnega delavca« je referiral č. g. Alojzij Rezman.

Povdaril je napačni intelektualizem sedanje izobrazbe, ki zanemarija na račun razuma človeško srčno stran. Kulturni delavec mora vzgajati — ne pa samo posredovati znanja. Za uspešno vzgojo mladine je neobhodno potrebna lastna vzgoja v krščanskem duhu. Le močne osebnosti vplivajo na druge in vzgajajo samostojne značaje. Metoda vzgojnega dela mora biti individualna. Brigati se je treba za vsakega, predvsem pa za osebe močne volje in posebne nadarjenosti, ki obelajo postati voditelji. Vsa vzgoja se mora opirati na družino, kjer se polagajo temelji osebnosti. Vzgojitelj pa mora biti v stalnem stiku z roditelji.

Med njegovim govorom je prišel na zborovanje g. minister Vesenjaj, ki se je pripeljal v Maribor s popoldanskim brzovlakom. Zborovalci so prihod priljubljenega ministra in prosvetnega delavca navdušeno pozdravili ter mu prirajali ovacije.

Vesenjak je opravičil svojega tovariša, ministra dr. Korošca, ki se vsled važnih opravkov ne more udeležiti mladinskih dnevo, dasi je bila to njegova najsrčnejša želja. Nadalje je opozarjal, da se sedanja vlada trudi, spremeniti sedanje razmere, toda treba je mirnih živcev in potrpljenja, čez noč ni mogoče vsega prevreči. Zborovalci so na njegova izvajanja odgovorili z viharnimi klici: živijo minister, živijo dr. Korošec, živijo Jugoslovanski klub.

Ko se je navdušenje poleglo, je nastopil g. dr. Ivo Pirc ter predaval o telesni vzgoji moške mladine. Povdarjal je potrebo higijenske izobrazbe našega ljudstva. Slaba higijenska izobrazba je glavni vzrok umiranja. Narodno zdravje izpodbujajo slabe gospodarske razmere, slaba stanovanja in alkohol. Krepijo ga pa telesne vaje, zlasti telovadba, katero nudi moški mladini v prvi vrsti Orel.

Kot zadnji predavatelj je tega dne nastopil gospod odvetnik dr. Veble. Svoj referat »prosvetna kultura slovenskega naroda« je obdelal temeljito in zanimivo ter podal poslušalcem izrpen pregled kulturnega delovanja med Slovenci. Povdarjal je zlasti Slomšekovo delovanje ter izrazil željo, da bi Mohorjeva družba ponovno izdala njegove mladinske spise.

V kratkih potezah je orisal zgodovino slovenskih prosvetnih društev, zlasti Prosvetne zveze in Krščansko socialne zveze. Primerjal je statistiko slov. kršč. društev in društev naših nasprotnikov, omenil razvoj našega časopisja, šolstva itd. Svoj govor je končal z besedami: delo za obnovo naroda naj Bog blagoslovi.

Dr. Capuder je za tem predlagal, da naj država odpravi takse na prireditve izobraževalnega značaja. G. minister Vesenjaj je pojasnil, da sedanja praksa sloni

na zakonu, kojega bo treba spremeniti potom parlamenta.

Končno je ob 6. uri gospod profesor dr. Jeraj zaključil zborovanje ter podal zborovalcem navodila za nadaljne prireditve.

Odkritje dr. Verstovšekovega spomenika.

Neurje, ki je divjalo krog 4. ure popoldne po Dravski dolini in Mariboru, je zadržalo, da se ni zbrala v mestu zbrana fantovska mladina polnoštevilno na pokopališču na Pobrežju krog dr. Verstovšekovega groba. Kljub neurju je prihitelo na mirovdvor precej dostojanstvenikov in mladine. Pri odkritju smo videli kot zastopnika vlade g. ministra Vesenjaja, politično oblast je zastopal g. veliki župan dr. Vodopivec v spremsvu obeh gg. srezkih glavarjev. Pot zastopnik šolstva je bil prisoten g. ravnatelj dr. Tomišek. Pred s prtom zastri spomenik, katerega je okusno okrasil mestni pogrebni zavod in ki je mojstrsko delo v Sloveniji znanega umetnika Sojca, se je vstopil kot prvi govornik g. dr. Jerovšek. Spominjal se je v prisrčnih besedah rajnega dr. Verstovška kot vzor značajnega, delovnega in krščanskega moža, ki je pomagal vsakemu, kdorkoli se je zatekel k njemu in komurkoli je mogel. Krona dr. Verstovšekovega javnega delovanja za slovenski narod je osvoboditev Maribora, katero nam predstavlja sicer priprost, a pomenljiv in umetniško izdelan spomenik, katerega so postavili blagopokojnemu njegovu prijatelju.

Po odkritju spomenika je govoril v imenu mladine, za koje dobrobit in blagor je deloval in se boril rajni Verstovšek celo življenje, g. prof. dr. Capuder. Slikal je rajnega kot mladino ljuba, kot prvobornika Orla na Slovenskem štajerskem in kot onega, ki je storil največ za slovensko mladino s tem, da jej je uredil po preobratu šolstvo in jej priboril ljubljansko univerzitetu.

Oba govora so spremljali navzoči s trikratnim klicem: Slava mu!

Odkritju spomenika je prisostvovala tudi soproga rajnega z čbiteljo ter zastopstvo pobreške občine.

Bakljada.

Točno ob 8. uri zvečer se je zbrala nepregledna množica ljudstva pred frančiškansko cerkvijo. Prišli sta tudi »Mladinska godba« iz Rakovnika pri Ljubljani, ki se je pod vodstvom svojega kapelnika s popoldanskim vlakom pripeljala v Maribor in godba mariborske Kat. omladine pod vodstvom svojega agilnega kapelnika g. Sterleta. Vsled velike množice udeležencev sta se razvila kar dva manifestacijska sprevoda, na čelu katerih sta korakali godbi. V spremstvu nepreglednega števila lampijonov in med navdušenimi živijo-klici kralju, Jugoslovanskemu klubu, dr. Korošcu in katoliški mladini, se je vršil obhod po mestu. Mladinska godba iz Ljubljane je priredila podoknico obema prevz. g. škofoma, omladinska godba iz Maribora pa je g. ministru Vesenjaku, ki se je zahvalil za pozdrav z navdušenim govorom.

Komerz v Götzovi dvorani.

Ob pol 21. uri je občinstvo zopet napolnilo Götzovo dvorano do zadnjega kotečka. Komerza sta se udeležila škofa dr. Karlin in dr. Jeglič, zastopnik vlade, g. minister Vesenjaj, veliki župan g. dr. Vodopivec, oba srezka glavarja gg. dr. Ipavc in dr. Poljanec, zastopniki vojaške oblasti, zastopniki Jugoslovanskega kluba, gg. posl. Hohnjec, Žebot in Falež, g. župan maribor. mesta Grčar, zastopnika justice gg. dvorni svetnik Fon in sodni svetnik Schaubach, zastopnik ljubljanske univerze, dekan teološke fakultete g. dr. Slavič itd. Goste je pozdravil v imenu pripravljalnega odbora g. prof. Ivan Prijatelj. Za predsednika je imenoval g. dr. Leskovarja. Razvila se je neprisiljena zabava, tekom katere je bilo izrečenih več napitnic in pozdravov. Komerz se je končal ob 23. uri.

Nedelja — zadnji fantovski dan.

Predpoldne.

Kakor vsi dnevi, se je začel tudi zadnji — nedelja — s službo božjo in skupnim sv. obhajilom.

Krog 8. ure so se začeli Orlji in fantovske množice zbirati v Tomiščevem drevoredu. Slavnostnemu sprevodu so načelovali štirje jezdec v narodnih nošah, tem je sledila salezijanska godba, nato 400 Orlov v kroju. Zastopana so bila tale okrožja: koroško, ljutomersko, ptujsko, konjiško, mariborsko in gostje iz Ljubljane. Za Orlji so bili vzporejeni akademiki in učitelji. Za temi je prišla mariborska omladinska godba in tej so sledili fantje iz vseh dekanij naše škofije. Sredi med manifestanti fanti je korakala godba iz št. Petra pri Mariboru, manifestacijski obhod sta zaključila dva okinčana voza.

Sprevod se je pomikal iz Tomiščevega drevoreda, na Zrinjski trg, po Kopitarjevi ulici, Aleksandrovi cesti, Slovenski in Gosposki ulici na Glavni trg in od tamkaj na Stolni trg. Na Stolnem trgu je bil na prostem oltar in krog oltarja so se uvrstili Orlji kot časna straža, fantje in drugo občinstvo. Kot slavnostni pridigar je nastopil ljubljanski vladika dr. Jeglič, sv. mašo pa je služil mariborski škof dr. Karlin ob asistenci kanonikov in mestne duhovščine. Po končani službi božji je otvoril manifestacijsko zborovanje v imenu pripravljalnega odbora prof. Prijatelj. Predlagano predsedstvo: dr. Leskovar, Podlesnik in Napotnik je bilo enoglasno sprejeto. Predsednik dr. Leskovar je pozdravil oba škofa dr. Jegliča in dr. Karlina, ministra Vesenjaja, Jugoslovanski klub (navzoče poslance gg.: dr. Hohnjeca, Klekla in Žebota) in končno vse v tako obilnem število zbrane fante.

Prvi je govoril dr. Hohnjec, ki je izročil manifestan tom pozdrave Jugoslov. kluba, ki rešuje baš sedaj težavne politične probleme. Nato je naglasil klevete nasprotnikov, ki so proglasili mladinske dneve kot klerikalne prireditve

in predvsem so še pisali o deklških, da so bili zborovanje tercijsk. Klerikalizem in tercijsalstvo je zadnja tolažba nasprotnikov, ki pa nikakor ne drži. Tudi o katoliških shodih so razglašali nasprotniki, da so bili klerikalna prireditve in vendar so bili na katoliških shodih zbrani vsi Slovenci. Ako so katoliški shodi in mladinski dnevi klerikalne prireditve, na kojih so zbrani vsi Slovenci, kako je sploh mogoče, da še je kak pameten Slovenec, ki ni klerikalec. Zvezdogledi razglašajo, da je sedaj Mars najbližje zemlje in našim nasprotnikom bi bilo priporočati, da zginijo na Mars, kjer bi še bil edino pripraven teren za protiklerikalno gibanje. Konečno je še pozdravil dr. Hohnjec, da so mladinski dnevi dnevi izobrazbe za mladino, ki je ponos domovine.

Drugi govornik — minister Vesenjaj — opravič odsočnost dr. Korošca, ki je pa s srcem z manifestanti. Nato je govornik na kratko obrazložil temo: Vzoren mladenič vzoren mož. Bistvo vzor mladeniča je krščanstvo v dejanju. Iz dejansko krščanskega mladeniča si obetamo vzor moža. In krščanski mož je podlaga družine, občine, države. Kot zaključek svojega govora je povdaril g. minister glavno zdravilo proti vsemu zlu: krščansko vest. Krščanski ideal naše mladine izražajo naše matere najbolj priprosto v besedah: Dragi, vse, kar lahko poveš materi, je dobro, drugo — slabo! Govornik je še pozval mladino na apostolstvo krščanske misli.

Tretji govornik g. dr. Basaj je govoril o Orlu kot idealu za slovenskega fanta. Priporočal je fantom: vzgojo volje in srčno kulturo ter sklenil svoj govor s klicem ter pozivom: Bogu otroci, domovini sinovi — nikomur hlapci!

Govorila sta še končno v imenu dijaštva bogoslovec Meško in kmetski fant Napotnik iz Konjic, ki je po domače, vsem razumljivo, govorniško dovršeno in navdušeno orisal ljubezen do rodne grude.

Predsednik dr. Leskovar je zborovalce pozval, da se po zborovanju udeležijo pohoda na Slomškov grob, kjer je bil položen na grobišče največjega in prvega organizatorja slovenske mladine venec in je še spregovoril ob tej priliki g. vseučilišni profesor dr. Slavič.

Iz manifestacijskega zborovanja sta bili odposlani: udanostna brzovjaka Nj. V. kralju, pozdravna pa našemu voditelju dr. Korošču.

V nedeljo popoldne.

Orlovski javni nastop v Ljudskem vrtu.

Popoldne ob 15. uri so se zbrali udeleženci fantovskega dneva v Ljudskem vrtu, kjer je bila orlovska javna telovadba. Udeležba je bila kljub grozeči nevihti, ogromna. Točno ob 15. uri so nastopili člani v lepo zamišljenem rajalnem pohodu k prostim vajam. Med tem pa se je ulil dež s točo, ki je sicer premočil nekaj gledalcev, da so skušali priti pod streho ni pa zmotil niti najmanj vrlih telovadcev, ki so v najhujšem naliivu telovadili proste vaje po vodi in blatu. Sledeča orodna vaja je pokazala več krasnih, dobro izvajanih in za telovadce vsled blata in mokrote celo nevarnih vaj. Telovadbo je s priznano spretnostjo vodil načelnik orlovske ekspozitive v Mariboru, br. Dostal. Tudi godba Mladinskega doma se je izborno izkazala.

Konec.

Tako so končali v kratkih obrisih opisano mariborski fantovski dnevi. Obilna udeležba fantov (nad 6000 oba dneva) je nam porok, da je slovenska mladina na Slov. štajerskem v edino pravem taboru — v krščanskem, ki bo v prihodnosti zanesljiv kader: otrok za Boga, sinov za domovino in ponosnih Slovencev in ne več hlapcev!

Politične beležke.

Zakon proti korupciji. Vlada je izdelala predlog zakona o pobijanju korupcije. Ta predlog ima 7 poglavij in bo na prvih sejah predložen narodni skupščini. Prvo poglavje obravnava in našteva kaznjiva dela, drugo določa posebne preiskovalne komisije. V roku desetih dni, ko stopi zakon v veljavo, se bodo postavile izvenparlamentarne preiskovalne komisije, da preiščejo kazniva dejanja. Imenoval se bodo tri komisije, ena za Srbijo, Bačko, Banat in Baranjo, s sedežem v Beogradu; ena za Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo in Slovenijo s sedežem v Zagrebu; ena za Bosno, Hercegovino in Črno goro s sedežem v Sarajevu. Naj sledi nekaj določil iz tega dela: Člani komisije, katerim je izročena kaka stvar v preiskavo, imajo pravico zaslišati priče in veščake pod prisego. Vsakdo je dolžan na poziv komisije priti k-njej. Ako se brani pričevanja, se ga kaznuje s šest mesečnim zaporom. Vsak javni organ, ki je omenjen v čl. 1 tega zakona, upoštevajoč sem tudi aktivne in bivše ministre, mora pod prisego na zahtevo komisije pokazati stanje in izvor svojega celokupnega premoženja. Premoženje, katerega ne bo pokazal, se mu bo odvzelo v korist državne blagajne s svrhu socialne politike. O tem odločuje komisija. Za krivo pričevanje se bodo kaznovali krivci po predpisih kazenskega zakonika. Oseba, na katero je po izjavi, ali po aktih, o katerih se razpravlja, padel sum, da je storila kako kaznivo dejanje, ki je omenjeno v čl. 1., se bo branila iz svobode. Osumljena oseba bo zaprta: a) ako se skriva ali pripravlja na beg ali pa stori iz drugih razlogov dejanja, ki opravičujejo sumnjo, da bo pobegnila; b) ako poskuša vplivati na priče, na izvedence ali sokrivce, ali z uničenjem sledu za dejanja, ali na katerikoli drug način oteževati v večji meri preiskavo. O zaporu odločuje član preiskovalne komisije, kateremu je dotična zadeva izročena v preiskavo. Proti določbi, da se obdolženca zapre, se mora isti v treh dneh pritožiti na okrožno sodišče v kraju preiskovalne komisije. Odločba sodišča je izvršna. Tretji del govori o odločitvah

preiskovalnih komisij, četrti o razsojanju njenih obtožb, peti o postopanju, če kdo sam zahteva preiskavo, šesti o zadoščenju onim, ki so bili spoznani za nedolžne in sedmi o veljavnosti zakona. Ta zakon velja dve leti, potem se pa zakon spremeni ali pa njegova veljavnost podaljša.

Zemljoradniški kongres. Zemljoradniška stranka dela priprave za svoj kongres, ki bo dne 28. in 29. t. m. v Beogradu. Prvi dan bo najprej ljudski shod, potem obhod po mestu, popoldne pa otvoritev kongresa s poročili pred sedstva, glavnega odbora in poslanskega kluba. Drugi dan bo razdeljen na razna poročila in na slučajnosti.

Po svetu.

Ob pogrebu žrtve italijanskih fašistovskih zločincev. Truplo poslanca Matteottija je bilo od mesta, kjer se je našlo in kjer je uradovala sodnijska komisija, prenešeno na zahtevo vdove in matere, 75letne starke, v njegov rojstni kraj Fratta Polesine in tam pokopano. Pogreb žrtve je bil zelo značilen za razmere, ki vladajo danes v Italiji. Ljudstvo, zlasti delavstvo in kmetje, se je nabralo v velikanski množici, ki je častilo žrtev kot svojega pravega mučenika. Za krsto je šla močna četa karabinerjev in še le za njo se je smelo vrstiti ljudstvo. Na poti do pokopališča si oblast ni upala nastopiti proti rdečim zastavam, ki so jih nosili zastopniki delavskih organizacij, in proti velikanski množici ljudstva, ki je glasno poveljevala žrtev in obsojala zločin. Šele po pogrebu so karabinerji sneli rdečo zastavo, okrog katere je ljudstvo naložilo vse polno vencev in cvetlic. Pogreba se je udeležil tudi poslanec slovenskih narodnih manjšin dr. Besednjak. Ker so ga fašistovski listi radi tega napadali, je izjavil novinarjem, da je smatral za svojo dolžnost, izkazati zadnjo čast žrtvi, ki je padla za pravico in svobodo, za katero se tudi on bori. Ob času pogreba se je po raznih mestih za nekaj minut ustavilo delo in fašisti so v mnogih krajih zopet napadali in razganjali z orožjem delavstvo, ki je počastilo spomin svojega voditelja.

Bolgarija pred revolucijo. Bolgarska vlada se pripravljala na najtežji boj za svoj obstoj s tem, da mobilizira in oborožuje vse svoje pristaje. Formirajo se dobrovoljske čete in med njimi tudi več tisoč wranglovcev. Cankova vlada je imela nakopičenega in skritega velike množine orožja in s tem je sedaj oborožila svoje pristaje. Postopanje te soldateske je neznošno. Iz Sofije se dan nad dan pošiljajo komitsko-wranglovske oddelki v razne kraje, kjer se obnašajo kot »Landsknechte« iz 30letne vojne. Zasedejo hiše in ljudstvo jih mora izdržavati. Po Sofiji je od vladnih čet, zasedena večina hotelov in tudi ob mejah je vse polno režimske »vojske.«

Akcija nemških nacionalistov proti londonskemu sporazumu. General Ludendorff je razvil veliko agitacijo proti londonskemu sporazumu in nemškonalistično časopisje se udeležuje te akcije s polno paro. Na kongresu narodnih socialistov v Weimaru je bila sprejeta resolucija, ki obsoja nastop nemške delegacije v Londonu ter obtožuje kanclerja dr. Marxa, da je izdal interese Nemčije in potepal njeno čast. Dvajset-tisoč nemških fašistov je defiliralo v uniformah pred Ludendorffom ter izreklo končno prisego, da so pripravljani slediti voditelju Ludendorffu v boj proti zločincem novembarske revolucije. V resoluciji in govorih se strašno napada nemška republika, češ, da so jo osnovali čevljarji, krojači in sedlarji (predsednik Nemčije Ebert je bil v mladih letih sedlar) in da se je treba maščevati nad zločinci, ki so izvedli preobrat v novembru leta 1918. Fašistovski demonstranti so naravnost izzivali vlado, češ, naj le nastopi s svojim zakonom o zaščiti republike, pa se izzivačem ni ničesar zgodilo, ampak je policija aretirala samo nekaj delavcev, ki so protestirali proti fašistom.

Nemirni Islam. V Egiptu že dolgo vre in v Sudanu zavzemajo nemiri vedno večji razmah. Egiptovsko kraljestvo, ki je po dolgoletnih bojih Zaglul paše pridobilo od Anglije vsaj na papirju vse pravice suverenitete, ni prav nič solidnega, ker je egiptovska svoboda še vedno pod varstvom ali pod grožnjo angleških bajonetov. V Egiptu je še vedno angleški komisar, ki ima pod seboj nad 10 tisoč mož angleške vojske. Egiptovska svoboda je pravzaprav samo notranja avtonomija. Nevarno žarišče tvori vprašanje Sudana. Sudan je pripadal do 1899 leta Egiptu. Tega leta pa je bil med Angliji in Egipčani sklenjen dogovor o kondominiju Sudana. S tem dogovorom niso bili zadovoljni ne prebivalci Egipta in ne prebivalci Sudana in sicer iz gospodarskih razlogov, ker je kil Nil od davnih časov hranitelj Egipta in so prebivalci dolin spodnjega inla vedno hoteli postati posestniki Sudana. Avtonomija, katero je Anglija dala Egiptu, je prišla veliko nepozno in nezadovoljstvo je vedno večje že radi nerešene usode Sudana. — Dalje časa se že puntajo sudanski vojaki in upori niso lokalnega značaja, ampak posledica propagande tajnega egiptovskega nacionalističnega združenja »Bela zastava«. Ta pokret ima izrazito ksenofobski značaj in se raztega tudi v Maroko, kjer Španci ne morejo ukrotiti nacionalističnega voditelja Abd-El-Krima. V Londonu upajo, da se islamski pokret Egipta, Sudana in Maroka ne bo zлил v eno in da se bo sudanski spor rešil mirnim putem. V to svrhu je egiptovski premir Zaglul-paša v Londonu, a po vseh znamenjih je stališče egiptovske vlade v mnogem nasprotno angleškemu stališču.

Ruska spomenica angleški vladi. Za časa pogajanj v Londonu med Rusijo in Anglijo je šef ruske delegacije Rakovski predložil angleški vladi obširno spomenico sovjetske vlade. Razni incenzski listi poročajo, da je ta spomenica ali deklaracija razdeljena na štiri dele. V prvem

delu se govori na splošno o evropskih in posebno o jugovzhodnih delih Evrope in o stališču sovjetske unije napram vprašanju razorožitve in napram Društvu narodov. V drugem in tretjem delu govori spomenica o odnošajih napram Rumuniji. Zavzema se stališče glede okupacije Besarabije, potem se pa utemeljuje, da je okupacija Bukovine, v kateri živi večina Ukrajincev, nasprotna sporazumu med Rusijo in Rumunijo še v carski dobi ob vstopu Rumunije v svetovno vojno. Poseben del spomenice se bavi tudi z odnošaji med Rusijo in Poljsko, četudi je 70% prebivalstva v vzhodni Galiciji ukrajinskega, Poljakov pa samo 14%, je vendar konferenca miru v Parizu priznala vzhodno Galicijo Poljski. To je nasilje ne samo napram velikemu delu prebivalstva vzhodne Galicije, ampak tudi kršenje obljub antante o pravici samoodločbe prebivalstva. Že leta 1921 sta izjavili Rusija in Ukrajina, naj se obdrži za vzhodno Galicijo pravica samoodločbe. Leto pozneje je pa Poljska anektirala celo vzhodno Galicijo kljub ruskim in ukrajinskim protestom. Spomenica konča s prošnjo Rusije do Anglije, naj pospeši rešitev tega vprašanja in naj pomaga narodom do pravice samoodločbe.

Dnevne novice.

Odlikovanje odličnega slovenskega zgodovinarja. Vsej slovenski javnosti znani zgodovinar, pisatelj in voditelj treznostnega gibanja na Štajerskem dr. Franc Kovačič je odlikovan z redom sv. Save 3. razreda. Gospodu doktorju naše častitke!

Novice iz Ljutomer. Na praznik Vnebovzetja je priredil mladinski pevski zbor, ki poveljuje tudi cerkveno petje v tukajšnji farni cerkvi, v narodni šoli prvi svoj javni koncert z izbranim sporedom v prid Podpornemu društvu naše šole. Pevski zbor šteje sedaj nad 30 grl, in je proizvajal naše najlepše mladinske pesmi z veliko sigurnostjo, s čisto intonacijo ter s finim prednašanjem. Vse skladbe je zbor proizvajal na pamet, kar je vsem imponiralo. Spremljanje na klavirju je iz prijaznosti opravila glasbena učiteljica gđc. Zacherlova z največjo spretnostjo. Očaral nas je še posebno mladi goslač g. Drago Šijanec, ki je zasviral kar najfinejše dve težki in obširni skladbi. Čestitamo mlademu umetniku, želeč mu še mnogo vstrajnosti pri izpopolnitvi njegove goslarске umetnosti. Pogrešali smo na tem ljubkem koncertu mnogo Lotmerzanov, ki rajši polete iz trga, namesto da bi z udeležbo podpirali naše potrebno društvo, ki rabi baš ob začetku šolskega leta mnogo podpor. — Učiteljica gospa dr. Mihaličeva je bila na potu iz Babincev v Ljutomer ob polmruku napadena od neznanega potepuha. Izročiti mu je morala denarnico z vsebino. Na kričanje so prihiteli ljudje, ki so se vračali z dela domov, nakar je napadalec zbežal. Orožniki ga zasledujejo, pa do danes ga še niso mogli izslediti. — V nedeljo, dne 17. t. m., je slavilo Prostovoljno gasilno društvo v Cezanjevcih svojo 30letnico. Udeležilo se je tega lepega slavlja mnogo gasilcev v kroju; zastopana so bila vsa sosedna društva, tudi okrajna zveza je poslala delegacijo na to lepo izvršeno slavnost. O zgodovini, oziroma o društvenem delovanju je poročal član g. Lujz Dunaj, slavnostni govor je opravil šolski vodja domačin g. Mat. Vunderl. Odlikovani so bili člani gg. Ribič, Lukman, Belc, Gorjak, dosedanji načelnik g. Vunderl, ki načeljuje društvu že 20 let, in konečno še učitelj g. Zacherl, ki je bil ustanovitelj in mentor društva. Želimo društvu, da še deluje vnaprej tako plodonosno bližnjemu v pomoč!

V Babincih je umrla dne 20. t. m. kmetica Neža Mislota, teta preč. g. Magdiča, župnika v Zg. Kungoli — v starosti 94 let. Dan pred smrtjo je še čitala iz molitvenika, pa brez naočnikov. Blagi in vrolo-katoliški materi večni mir!

Novice iz Šmartna ob Paki. Ata naših orjunčkov, velmožni gospod Petrič in z njim vsi napredni soobčani, postajajo nervozni. Niso še pokrepčali svojih živev, kateri so se jim tako hudo vzemirili na orlovski prireditvi, že so poskrbeli ti preklicani »klerikalci«, da so se jim zopet razburili. To seveda ni nič čudnega, če se pomisli, da so ti ljudje-nazadnjaki sestavili za občinske volitve kandidadno listo SLS brez njihove vednosti. Nezaslišana hudobija! In to listo si je upalo srezko poglavarstvo potrditi, tako da so bili na nji označeni kandidati brez volitve proglašeni občinskim odbornikom. V petek, dne 15. t. m., pa so gospodje odborniki izvolili zopet brez atove privolitve za župana in občinske svetovalce same »klerikalce«. To je preveč za atove žive! Silno radi bi pa slišali ali videli zapisano kje svoje častivredno ime Petrič! A niti na kandidatni listi, še manj seveda pri volitvi župana in svetovalcev. Kvečjemu še ga slišijo raz Železnikovega praga, ali pa vidijo nabitega na občinski deski. »Za norč«, bi rekli ata! — V nedeljo, dne 7. septembra, popoldne ob 3. uri priredi v gostilni g. Fr. Pirtočeka v Rečiški vasi novi tamburaški zbor skupno s pevskim društvom Šmartno ob Paki, gledališko predstavo »Davek na samce.« Pridite gledati!

Občni zbor OP. Dne 28. septembra se vrši v Ljudskem domu v Ljubljani ob 9. uri zjutraj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: Ob 9. uri sv. maša v kapeli sv. Jožefa. Ob pol 10. uri začetek občnega zbora v Ljudskem domu, in sicer: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsedstva OP. 3. Poročilo preglednikov računov. 4. Volitev, a) predsedstva, b) razsodišča, c) preglednikov. 5. Predlogi predsedstva OP. 6. Samostojni predlogi odsekov. 7. Slučajnosti. V smislu par. 245 Poslovnika ima vsak odsek na obč. zboru en glas in sicer glasuje po svojem zastopniku, ki se mora izkazati predsedstvu pred otvoritvijo obč. zbora s pismenim pooblastilom. Udeležiti se pa sme obč. zbora in posegati v razgovar vsak član, kateregakoli orlovskega odseka. Par. 246 Poslovnika pa

določa, da je vsak odsek dolžan udeležiti se občnega zbora; ako je to nemogoče se mora pismeno opravičiti in navesti zato vzroke. Samostojni predlogi od strani odsekov morajo dospeti na predsedstvo OP vsaj en teden pred obč. zborom, ker se bodo sicer ti le tedaj obravnavali, ako jim prizna občni zbor nujnost. Predsedstvo OP.

Kako se delavske zahteve politično izigravajo. Delavci beograjske električne centrale so že pred par meseci zahtevali od uprave, naj jim izplača po mezdni pogodbi upravičeno in določeno doklado. Uprava centrale se za to zahtevo ni zmenila in prišlo je tako daleč, da so delavci pred par dnevi stopili v štrajk. Ravnatelj centrale — hud radikal — si je od veselja mel roke, misleč, da se bo dal ta štrajk predstaviti kot delavsko nezadovoljstvo s sedanjo vlado. Hitro je razglasil, da je štrajk političnega značaja. Minister za socialno politiko je pa takoj sumil, da nekaj ni v redu in ko se je informiral, je bilo takoj jasno, da je ravnatelj centrale nalašč odlagal z izpolnitvijo upravičenih delavskih zahtev ter čakal na priliko, da delavske proteste politično izrabi. Brezvestnega ravnatelja so vtaknili v preiskavo.

Zopet napad na našega vojnega atašēja v Sofiji. Naš vojni atašej v Sofiji je bil zopet napaden od bolgarskih fašistov, ali pa od makedonskih komitov in sicer se je nanj streljalo sredi mesta. Vojni atašej je ostal nepoškodovan. Ko se je raznesla vest o tem dogodku, je ameriški poslanik v Beogradu posetil našega vladnega predsednika ter se pri njem informiral o stvari. Ko pride iz Sofije od našega poslanika točno poročilo o incidentu, se bodo podvzeli protestni koraki pri bolgarski vladi.

Odškodnine iz Bolgarije. Finančni minister je sprejel 29.000 dolarjev od bolgarske vlade. Ta denar je izročil naši vladi na temelju pogajanj, ki so nedavno vršila v Beogradu in pri katerih je bilo sklenjeno, da bo Bolgarija namesto nekaterih materialnih reparacij, ki jih mora izvršiti po mirovni pogodbi, plačala v gotovini.

Zbor pravnikov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se bo vršil, kakor je bilo že javljeno, 19., 20. in 21. septembra t. l. v Zagrebu. Svaha zbora je na eni strani spoznanje in zblizanje pravnikov med seboj, na drugi strani pa razpravljanje o teoretično in praktično perečih pravnih vprašanjih, ki so ravno sedaj velike važnosti. Razpravljalo se bo na zboru o naslednjih predmetih: osnovanje stalnih pravnih kongresov, zakonodavna tehnika, pravna pomoč v državi, prisilna poravnava izven konkursa-, odvetniški red. O vsakem predmetu bo govoril en referent in dva koferenta. Natančen spored se bo še objavil. Pozivamo pravnike, da se prvega zbora udeležijo v čim večjem številu. Udeležniki naj se prijavijo pri odboru društva »Pravnika« v Ljubljani oziroma naravnost pri tajniku dr. Rudolfu Sajovicu. Prijavi naj se priloži znesek 25 D za stroške sabora. Obenem naj vsak udeleženec točno navede, ali želi stanovati v hotelu ali Dijaškem domu. Zagrebško društvo je namreč preskrbelo v Dijaškem domu za 100 udeležnikov brezplačno stanovanje. Prijave naj se pošljejo brez odloga, najkasneje do 30. avgusta t. l. — Odbor društva »Pravnika«.

Izmenjava KČ bankovcev. Dne 31. avgusta konča rok za izmenjo 50 KČ bankovcev I. izdaje (rudeče) z datumom 19. IV. 1919. Do tega termina izvršuje izmenjavo bančni urad ministrstva financ v Pragi. Po končanem roku se bodo ti bankovci izmenjevali le v izvanrednih slučajih.

Kdor se čuti oslabelega, se pokrepča, ako zavžije eno porcijo »Juhan«-ove juhe.

Iz Maribora.

IZ SEJE MARIBORSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

Župan otvori sejo proti osmi uri ter poroča o nekaterih nujnih zadevah.

Mestno gledališče se bori z velikimi težavami. — Uslužbenci za tekoči mesec še niso dobili nobene plače, ker so blagajne prazne. Po drugih mestih je dala država gledališčem do 9 milijonov dinarjev podpore, mariborskemu gledališču pa je Pašič—Pribičevićeva vlada podporo znižala na 200.000 D. Sedanja vlada predlaga kot izredno podporo za naše gledališče 500.000 D, ki pa še niso došli. Občinski svet dovoli kot izredno enkratno podporo 100.000 D.

Dečjemu domu v Mariboru se slabo godi. Država ga je svojočas podržavila, zdaj pa ga je pustila na cedilu. Zavod nima nobenih sredstev, tako, da niti kuhati nimajo več s čim, zato prosi, da mu občinski svet odpiše dolg na premoğu ter zanaprej letno dovoli 40.000 D podpore za kurivo. Ker je bilo v Dečjem domu v treh letih le 26 otrok iz Maribora, 190 pa iz raznih drugih krajev, zato predlaga g. dr. Jerovšek da se da Dečjemu domu za 2 meseca še kuriva, potem pa naj se storijo primerni koraki, da z novim letom prevzame občina vso skrb za mariborske otroke ter se osamosvoji, ker nikakor ne gre, da bi občina podpirala otroke iz drugih krajev.

Koncesija za električni projekt na Felberjevem otoku je potrebna in se bo zaprosilo za njo.

Posojilo v znesku 3 milijone in 5 milijonov dinarjev je vlada občini dovolila.

Bahunov predlog, da se zviša naklada na izven-mariborsko pivo, se odkloni.

Električni transformatorji so potrebni v Melju pri klavnici in pri frančiškanski cerkvi, zato se sklene, da se takoj napravijo.

Pred Zadržno gospodarsko banko je polno vode in blata. Na predlog dr. Jerovškega se sklene, da se prostor uredi in tlaka.

Weixl se je kakor interpelira obč. svetnik Bahun, vselil v bivše stanovanje ravnatelja električnega podjetja. Debata o tej zadevi je bila deloma zelo živahna. Sklene se, da župan stori potrebne korake, da se stanovanje električnemu podjetju zasigura.

Kot vodja električnega podjetja se nastavi inž. Uršič. Pravilnik o delokrogu merkantilnega in tehničnega ravnatelja v električnem podjetju se naj nemudoma izdela.

Kot tržni nadzornik namesto upokojenega gospoda Hinterlechnerja se nastavi živinozdravnik Lužer.

Elektrika se s 1. septembrom 1924 podraži za okroglo 60 odstotkov, ker Falska elektrarna zahteva za tok višje cene.

Vlaganje kandidatnih list za občinske volitve. Mestni magistrat razglasa, da so postali občinski volilni imeniki z dne 22. t. m. pravomočni in so razpoloženi. — Kandidatne liste je v zmislu par. 12 zakona o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji najpozneje v 10 dneh po razpoložitvi pravomočnih volilnih imenikov, to je v času od 23. avgusta do 1. septembra 1924, predložiti srezkemu poglavarstvu Maribor levi breg med uradnimi urami, to je od 8. do 14. ure.

Mariborske občinske volitve bodo v nedeljo, dne 21. septembra. V soboto zjutraj se je začel rok za vlaganje kandidatnih list. Listo slovenskega Narodnega bloka sta kot prvo vložila dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne in dr. Fr. Lipold. Nosilec naše liste je dr. Anton Jerovšek. Kot drugi so vložili svojo listo socialdemokrati, tretjo listo pa so vložili Nemci. Zavedni narodni volilci! Na delo zdaj, da pri volitvah častno zmagata lista Narodnega bloka. Mariboru moramo ohraniti narodno slovensko lice!

Obhod naših fantov in orjunci. Ko se je impozantna bakljada naših fantov vila po glavnih ulicah, so se gruče orjunccev stiskale stranskih oglov in ulic. Naenkrat pa iz povorke zadonijo živijo-klici na dr. Korošca, orjunci se z eno nogo še bolj pripravijo za beg ter najprej po tihem in ko je večina povorke že mimo, prav glasno kličejo: doli z njim! Neki gospod, ki je prišel tudi z dežele, je začuden opazoval in poslušal to orjunsko junaštvo ter končno le vprašal eno orjunsko gručo, zakaj kriči, ko so pa oni drugi že mimo. Orjunci so se odrezali: Ma nismo tako neumni, da bi se dali tepsti od teh kmetov! — Gospod se je še bolj čudil, češ, zakaj pa počenjate in pijete nekaj, kar ne marajo ne kmetje, ne meščani. Ob tem začudenju in vprašanju so pa postali orjunci zopet silno korajžni: Kar tih bodite, da vam ne pokažemo!

Krščanska ženska zveza priredi skupen izlet na Gorco pri Sv. Petru, dne 31. avgusta. Ob dveh popoldne odhod od železniškega mosta v Melju. Ob prihodu na Gorco pridiga, nato večernice. Vse članice se vabite, da se izleta obilno udeležite.

Prošnja. Zdrav, čeden 4 letni sirotek prosim, če bi se našlo usmiljeno srce, ki bi me vzelo za svojega. Sem sin revnega očeta, mamica mi je umrla že pred 6 meseci. Bratcev in sester so se usmilila že druga dobra srca, katerim tisočera hvala, — samo jaz še čakam rešitve iz te strašne bede. Hvaležen vam bodem vse svoje žive dni. Pojasnila se dobe: Tattenbachova ulica 16, prtiličje, vrata 5, Maribor.

Vodstvo obrtno-nadaljevalne šole v Mariboru opozarja tem potom ponovno vse delodajalce in delodajalke, naj pošljejo nemudoma svoje vajence in vajenke k vpisovanju. Sedaj, ko bi se morala začeti razvrstitve učencev in učenk, še manjka za vpisovanje nad 500 vajencev in vajenk.

Na deški meščanski šoli v Mariboru se pričinja šolsko leto 1924/25 po sledečem redu: Dne 9. in 10. sept. so razredni in drugi izpiti, dne 11. sept. naknadno vpisovanje domačih in zunanjih učencev. Ta dan naj se zglašijo tudi oni učenci, ki so se vpisali koncem preteklega šolskega leta v 2., 3. in 4. razred, da bo možno določiti skupno število učencev. V nedeljo, dne 14. sept. je ob pol 8. uri šolska maša na šolskem dvorišču. V ponedeljek, dne 15. sept. je ob 8. uri pričetek rednega pouka. — Ravnatelj.

Spominjajte se Dijaške večerje!

Samostojnega mlinarja za eksportni paromlin sprejme tako: Uprava veleposestva Beltinci (Prekmurje). 498 3-1

Zensko trdnega zdravja, vajeno gospodinjstva na deželi, ki zna tudi boljše kuhati, pošteno, išče kot gospodinja samostojen gospod. Naslov v upravi lista. 2-1

Dobro ohranjeni vinski sodi so naprodaj. Poizve se pri F. Vrhuncu, Maribor, Majstrova ulica 17. 504

Mlekarna z vsemi pripravami se pod ugodnimi pogoji da v najem. Ponudbe do 15. septembra 1924 sprejema »Zadruga za rejo bikov pri Sv. Lovrencu na Dr. polju. 485 3-1

Sredi Maribora — med novim mostom in koroško železnico — je na prodaj zemljišče, ki meri 13.863 kv. metrov in se da razdeliti na 17 krasnih stavbišč. Oglasiti se: Maribor Magdalenski trg 3. 3-1

Gotove moške obleke, perilo za moške in ženske, moške hlače in delavske obleke kakor tudi vse drugo manufakturno blago od najcenejše do najfinejše vrste, nadalje gotove obleke za birmance kupite v trgovini F. Starčič, Maribor Vetrinjska ulica št. 15. 319

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1-1. 107

Vsak, kdor hoče kaj kupiti,

na si ogleda cene in prvovrstne izdelke sukna, platna, hlačevine, parhenta, perila nogavic itd. samo v manufakturni trgovini

Ivo Vekjet, Maribor,
Solska ulica 4 (blizu stolne cerkve).

Pozor! **Pozor!**

Dalmatinska klet

J. Povodnik, Maribor,
Vojašniška ulica 6 Mesarska ulica 5

toči prvovrstno dalmatinsko vino in ima vedno v zalogi več vagonov zajamčeno pristnega Dalmatinca. Vse kar v to klet leze, gre in vre, prav dobro ve, da vino pristno dalmatinsko jel Vrhu tega leži v kleti vsakemu gostu uradno uverjenje v vpogled, da je vino dalmatinskega izvora in pristno. 503

CUNJE

Najcenejše in najuspešnejše

oglašujete

samo potom

Oglasnega zavoda

F. Voršič-a

naslednik,

Maribor, Slomškov trg 16.

Pojasnila brezplačno!

JUHAN

KREPČAJTE OTROKE IN BOLNIKE Z JUHANOM!

Trgovina

Martin Šumer

≈ Konjice ≈

priporoča veliko izbiro raznega manufakturnega ter drugega blaga po jako ugodnih cenah ter je za došlo sezono vsakemu dana priložnost, da si pri nakupu oblačila dosti prihrani. 737 50-1

Somišljeniki inserirajte!

Dražbeni oklic.

Na javni dražbi se prodajo:

dne 26. avgusta 1924 ob 9. uri v Cvetlični ulici št. 13-II: 3 vinski sodi, 2 veliki omari, 1 miza, 5 stolov, 1 velika plišasta preproga, 1 železna blagajna, 2 pisalna stroja;

dne 27. avgusta 1924 ob 15. uri v Kamnici št. 109: nekaj sodov;

dne 28. avgusta 1924 ob 10. uri v Hrastju št. 79: 2 velika soda, 6 polovnjaka, 1 krava;

dne 29. avgusta 1924 ob 17. uri v Račjem: 30.000 komadov žgane opeke, 60.000 komadov sirove opeke.

Prodajalo se bo samo proti takejšnjemu plačilu.

Okarjno sodišče v Mariboru, odd. IV.,
dne 23. avgusta 1924. 508

Osební vozovi
tovorni vozovi
omnibusi
sanitetni vozovi
ognjegasni vozovi
traktorji
ladjini motorji
stabilni motorji
itd. itd. itd.

Specijelne ponudbe na:

Fiat avtomobilno zastopstvo
I. J. gf. Herberstein,
Maribor, Gosposka ulica 20, tel. 133.

Poskusite samo

in boste prepričani, da Vam za Vašo staro železo, litino (Guss), kosti, papirmate in krojaške odpadke plača najboljšje cene

veletrgovina s surovinami

IVAN SLUGA, MARIBOR,
Tržaška cesta 5. Telefon št. 460.

Istotam večja množina dobro ohranjenih obročev na prodaj.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

J. Neškudla

tvornica cerkvenih paramentov, zastav in orodja

Sv. Petra c. 25 **Ljubljana** Sv. Petra c. 25

vati preč. duhovščino, cenjena društva in dr., da si ogledajo bogato razstavo cerkvenih paramentov, od priproste do najfinejše izdelave, cerkvenih in društvenih zastav ter vsega cerkvenega orodja kakor kelihov, ciborijev, monštranc i. t. d.

V češkoslovaškem paviljonu na letošnjem velesejmu v Ljubljani

15. — 25. avgusta 1924.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prva žebljarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija). Telefon interurban: Podnart 2. Brzojavke: Zadruga Kropa.

Žebliji za normalne in ozkotirne železnice, žebliji za ladje, črni ali pocinkani, žebliji za zgradbe, les i. t. d., žebliji za čevlje. Spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuke za podobe, zid. cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z maticami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločeno, kolesa itd. Vijačni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spadajoč železni izdelki po vzorcih in prabah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago!